

(3 Hours)

Marks 100

- N.B. 1. All questions are compulsory.
2. Give proper explanation wherever necessary.

Q.1 Answer in two or three sentences.

20

- i. Define the term Arbitration under Arbitration and Conciliation Act, 1996.
- ii. Express the term "Arbitration Agreement".
- iii. What is an Interim Award.
- iv. How many arbitrators can be appointed by a party?
- v. Can a court set aside the award Suo-moto?
- vi. What is the role of conciliator?
- vii. What is mediation?
- viii. What do you mean by "Foreign Arbitration"?
- ix. When is Waiver caused?
- x. With what section 23 deals under Arbitration and Conciliation Act, 1996.

Q.2 Short Notes. (Any Four)

20

- i. Composition of Arbitral Tribunal.
- ii. Permanent Lok Adalat.
- iii. New York Conventional Award.
- iv. Roll of chief justice in appointment of an arbitrator.
- v. Confidentiality is an essential condition for an arbitration.
- vi. Compare award of an arbitrator with settlement agreement.

Q.3 Solve. (Any Two)

12

- i. Reference of dispute was made to Superintending Engineer in Public Works Department as sole arbitrator as per arbitration agreement. After his retirement proceedings were being taken up by his successors which was never objected by the parties. According to application u/s 27, court directed opposite party to produce evidence before an original arbitrator and directed original arbitrator to continue with the work.
 - a. Is the order of court sustainable?
 - b. What is Section 27 of an Arbitration and Conciliation Act, 1996.
 - c. Can previously made hearing, repeated by substituted arbitrator?
- ii. As dispute arose between parties an arbitrator duly appointed by the parties gave an award. A petition for setting aside the award was filed 3 months after declaration of an award and 1 month after receiving the award by parties.

- a. In which court application u/s 34 can be filed.
 - b. State period of filing an application for setting aside of an award in a court.
 - c. Can part of an award be set aside by court?
- iii. Dispute between X and Y was pending before court. By the request of both the parties court refer the matter to lok adalat. But the person presiding over was friend of Mr. X where Y came to know this fact after declaration of an award.
- a. Can Y makes an appeal against award?
 - b. As the application for referring matter to Lok Adalat is made by both parties can court compel them for settlement?
 - c. Which method is applied in Lok Adalat for declaration of an award?

Q.4 Answer the following with proper explanation. (Any Four) 48

- i. Explain the term "Foreign Award" with the provision of its enforcement.
- ii. Though conciliation, arbitration and mediation are sources for settlement of dispute every one is different – Explain.
- iii. In arbitration ultimate power is in hands of party – express your opinion.
- iv. Section 34 of an Arbitration and Conciliation Act, 1996 gives justice to parties even after declaration of an award.... How?
- v. Explain the concept of Lok Adalat.
- vi. Explain the essential conditions of Valid and Final Award.

FN-Con, 6417-15.

[TURN OVER]

Marks 100

टिप : सर्व प्रश्न सोडवणे आवश्यक आहे.

उत्तरास अपेक्षित स्पष्टीकरण द्यावे.

प्र.१. दोन ते तीन वाक्यात उत्तरे लिहा.

२०

१. लवाद व समेट कायदा १९९६ अंतर्गत असलेली 'लवाद' ही संज्ञा स्पष्ट करा.
२. लवाद करारनामा ही संज्ञा विषद करा.
३. 'हंगामी निवाडा' म्हणजे काय?
४. किती लवाद पक्षकारांस नेमता येतात?
५. न्यायालय स्वतःहून निवाडा नाकारू शकते का?
६. समेटकर्त्याची भूमिका काय असते?
७. 'मध्यस्थी' म्हणजे काय?
८. आंतरराष्ट्रीय लवाद म्हणजे काय?
९. अधित्याग कधी केला जातो?
१०. लवाद व समेट कायदा १९९६चे कलम २३ कशासाठी आहे?

प्र.२ टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

२०

१. लवाद समितीची रचना.
२. कायम लोक अदालत.
३. न्यूयॉर्क अभिसंधी लवाद निवाडा.
४. लवादाच्या नियुक्ती संदर्भात मुख्य न्यायाधिकांची भूमिका.
५. गोपनीयता हा लवाद प्रक्रियेचा आवश्यक घटक.
६. लवाद निवाडा व समझोता कराराची तुलना करा.

प्र.३ सोडवा (कोणत्याही दोन)

१२

१. लवाद करारनाम्यात ठरल्याप्रमाणे एकमेव लवाद म्हणून सार्वजनिक बांधकाम खात्यामधील अधीक्षक अभियंताकडे वाद सोपविण्यात आला. त्याच्या निवृत्तीनंतर सर्व प्रक्रियेचा ताबा नवीन अधीक्षकाकडे सोपविण्यात आला व त्यासाठी कोणत्याही पक्षाची तक्रार नव्हती. कलम २७च्या अर्जावरून न्यायालयाने विरुद्ध पक्षाला मूळ लवादासमक्ष पुरावा सादर करण्याचा व मूळ लवादास हे काम पुढे चालू ठेवण्याचा आदेश दिला.
अ. न्यायालयाने दिलेला आदेश वैध आहे का?

ब. लवाद व समेट कायदा १९९६चे कलम २७ काय आहे?
क. नव्याने नियुक्त झालेला लवाद आधी झालेली सुनावणी पुनःच करू शकतो काय?

२. दोन पक्षांमध्ये झालेला वाद मिटविण्यासाठी नियुक्त केलेल्या लवादाने निवाडा दिला. लवाद निर्णय जाहीर केल्याच्या ३ महिन्यांनंतर व लवाद निर्णय पक्षकारांनी स्वीकारल्याच्या १ महिन्यांनंतर दिलेल्या लवादावर आक्षेप घेण्यासाठी न्यायालयात अर्ज दाखल करण्यात आला.

अ. कोणत्या न्यायालयात कलम ३४साठी अर्ज दाखल करता येतो?

ब. लवाद निर्णयावर आक्षेप किती कालावधीपर्यंत घेण्यात येतो?

क. न्यायालय लवाद निर्णयाचा काही भागच रद्द करू शकतो काय?

३. X व Y हयांच्यातील वाद न्यायालयात प्रलंबित होता. दोन्ही पक्षांच्या विनंती अर्जांवरून तो लोक न्यायालयात ठेवण्यात आला. परंतु, लोक अदालतचे अध्यक्ष श्री. X हयांचे मित्र होते. ही गोष्ट श्री. Y हयांना निवाड्याचा निकाल दिल्यानंतर कळली.

अ. Y निर्णयाविरुद्ध अपिल करू शकतात का?

ब. दोघांच्या विनंती अर्जांमुळे प्रकरण लोक अदालतीत ठेवल्यामुळे न्यायालय समेटासाठी दबाव आणू शकते काय?

क. निवाड्याचा निकाल देण्यासाठी लोक अदालतीमध्ये कोणती पद्धत अवलंबली जाते?

प्र.४ स्पष्टीकरणासह उत्तरे द्या. (कोणतेही चार)

१. परदेशी लवाद व त्याची अंमलबजावणी स्पष्ट करा.

२. वाद मिटविण्यासाठी लवाद, समेट आणि मध्यस्थी हे मार्ग असले तरी प्रत्येक मार्ग वेगळा आहे, स्पष्ट करा.

३. 'लवाद प्रक्रियेत सर्व अधिकार शेवटी पक्षकारांच्याच हातात असतात.' तुमचे मत स्पष्ट करा.

४. लवाद व समेट कायदा १९९६ चे कलम ३४ हे लवाद निवाडा प्रसिध्द झाल्यानंतरही न्याय देवू शकते. कसे?

५. लोक अदालत हा विषय सविस्तर सांगा.

६. लवाद निवाडा अंतीम व वैध होण्यासाठी आवश्यक असलेले घटक सांगा.
